

ÚSTREDNÝ KONTROLNÝ
A SKÚŠOBNÝ ÚSTAV
POĽNOHOSPODÁRSKY
V BRATISLAVE

UPLATŇOVANIE NOVEJ RASTLINOLEKÁRSKEJ LEGISLATÍVY V BEŽNEJ PRAXI MNOŽITEĽOV

Stanislav Barok
odbor ochrany rastlín ÚKSÚP
7. a 8.4.2021, webinár

LEGISLATÍVA

- Nariadenie Európskeho parlamentu a Rady (EÚ) 2016/2031 o ochranných opatreniach proti škodcom rastlín
- Vykonávacie nariadenie Komisie (EÚ) 2019/2072, ktorým sa stanovujú jednotné podmienky vykonávania nariadenia Európskeho parlamentu a Rady (EÚ) 2016/2031, pokiaľ ide o ochranné opatrenia proti škodcom rastlín (obsahuje zoznamy škodlivých organizmov)
- Vykonávacia Smernica Komisie (EÚ) 2020/177, ktorou sa menia smernice Rady 66/401/EHS, 66/402/EHS, 68/193/EHS, 2002/55/ES, 2002/56/ES a 2002/57/ES, smernice Komisie 93/49/EHS a 93/61/EHS a vykonávacie smernice 2014/21/EÚ a 2014/98/EÚ, pokiaľ ide o škodcov rastlín na osivách a inom reprodukčnom materiáli.
- Nariadenie Európskeho parlamentu a Rady (EÚ) 2017/625 o úradných kontrolách a iných úradných činnostiach vykonávaných na zabezpečenie uplatňovania potravinového a krmivového práva a pravidiel pre zdravie zvierat a dobré životné podmienky zvierat, pre zdravie rastlín a pre prípravky na ochranu rastlín

OBSAH

- 1. Založenie množiteľských porastov (škôlok)**
- 2. Existujúce množiteľské porasty (škôlky) + iný tovar**
- 3. Kontroly zdravotného stavu**
- 4. Rastlinolekárske opatrenia a eradikácia karanténnych škodcov**
- 5. Chránené zóny**
- 6. Testovanie škodcov a poplatenie**

1. Založenie množiteľských porastov (škôlok)

Založenie (rozšírenie) škôlky a porastov priesad zeleniny (1)

- Súvisí s prílohou VIII Vykonávacieho Nariadenia 2019/2072
- **Zoznam rastlín, rastlinných produktov a iných predmetov s pôvodom na území Únie a zodpovedajúce osobitné požiadavky na ich premiestňovanie v rámci územia Únie**
- Kontrolu vykonáva inšpektor OKOR ÚKSÚP

Bod	Rastliny, rastlinné produkty a iné predmety	Legislatívne požiadavky
2	Rastliny na výsadbu s koreňmi, pestované vonku	Úradné potvrdenie, že miesto výroby je bez výskytu <i>Clavibacter sepedonicus</i> a <i>Synchytrium endobioticum</i> .

Založenie (rozšírenie) škôlky a porastov priesad zeleniny (2)

Praktické uplatňovanie a termín kontroly

Pred založením porastu škôlky na novom pozemku potvrdenie pre:

- *Clavibacter sepedonicus*:
 - ✓ na základe kontroly osevného postupu potvrdenie, že v predošlých 5 rokoch neboli na pozemku pestované zemiaky, rajčiaky a repa obyčajná
alebo
 - ✓ v prípade pestovania zemiakov, rajčiakov a repy obvyčajnej odber vzoriek rastlín alebo hl'úz (v poslednom roku pestovania) pred založením výsadby na zistenie výskytu *Clavibacter sepedonicus* (**na náklady pestovateľa**).
- *Synchytrium endobioticum*:
 - ✓ na základe kontroly osevného postupu potvrdenie, že v predošlých 12 rokoch neboli na pozemku pestované zemiaky
alebo
 - ✓ vzorkovanie pôdy pred založením výsadby **na náklady pestovateľa**.

Termín kontroly: pred založením výsadby.

Založenie porastu priesad vybraných druhov zeleniny

Bod	Rastliny, rastlinné produkty a iné predmety	Legislatívne požiadavky
12	Rastliny <i>Capsicum</i> spp., <i>Solanum lycopersicum</i> a <i>Solanum melongena</i> určené na výsadbu s koreňmi, okrem tých, ktoré sú určené na vysadenie v súlade s článkom 4 ods. 4 písm. a) smernice Rady 2007/33/ES	Úradné potvrdenie, že ustanovenia právnych predpisov Únie na boj proti <i>Globodera pallida</i> a <i>Globodera rostochiensis</i> boli dodržané.

Pred založením porastu pestovaného vonku alebo v rýchlárňach na vypestovanie priesad **papriky** (*Capsicum* spp.), **rajčiaka** (*Solanum lycopersicum*) a **baklažánu** (*Solanum melongena*):
- vzorkovanie pôdy alebo substrátu (400 ml vzorka) na výskyt *Globodera pallida* a *Globodera rostochiensis* **na náklady pestovateľa** podľa NV SR č. 507/2009 o opatreniach proti šíreniu rakovinovca zemiakového a háďatka zemiakového.

Netýka sa to priesad, ktoré sú vypestované a určené na výsadbu na tom istom mieste pestovania nachádzajúcom sa vo vymedzenej oblasti.

Termín kontroly: pred založením výsadby.

Vybrané cibul'oviny zelenín a okrasných rastlín a jahôd – založenie porastu

Bod	Rastliny, rastlinné produkty a iné predmety	Legislatívne požiadavky
14	Rastliny <i>Allium porrum</i> L., <i>Asparagus officinalis</i> L., <i>Beta vulgaris</i> L., <i>Brassica</i> spp. a <i>Fragaria</i> L. na výsadbu s koreňmi, pestované vonku a cibul'ky, hl'uzu a pakorene <i>Allium ascalonicum</i> L., <i>Allium cepa</i> L., <i>Dahlia</i> spp., <i>Gladiolus</i> Tourn. ex L., <i>Hyacinthus</i> spp., <i>Iris</i> spp., <i>Lilium</i> spp., <i>Narcissus</i> L. a <i>Tulipa</i> L. pestované vonku, okrem rastlín, cibuliek, hl'úz a pakoreňov určených na vysadenie v súlade s článkom 4 ods. 4 písm. a) alebo c) smernice Rady 2007/33/ES	Musí existovať dôkaz, že ustanovenia právnych predpisov Únie na boj proti <i>Globodera pallida</i> a <i>Globodera rostochiensis</i> (Wollenweber) Behrens boli dodržané.

Pred založením porastu pestovaného vonku na vypestovanie množiteľského materiálu (priesad a cibuliek) menovaných druhov rastlín alebo cibul'ovín:

- vzorkovanie pôdy **na náklady pestovateľa** podľa NV SR č. 507/2009 o opatreniach proti šíreniu rakovinovca zemiakového a háďatka zemiakového.

Netýka sa to priesad, ktoré:

- sú vypestované a určené na výsadbu na tom istom mieste pestovania nachádzajúcom sa vo vymedzenej oblasti alebo
- podliehajú opatreniam na zamedzenie šírenia háďatka zemiakového (napr. odstránenie pôdy vymývaním).

Termín kontroly: pred založením výsadby.

Založenie porastu sadivových zemiakov (1)

Bod	Rastliny, rastlinné produkty a iné predmety	Legislatívne požiadavky
5	Hľuzy <i>Solanum tuberosum</i> L. na výsadbu	Úradné potvrdenie, že ustanovenia právnych predpisov Únie na boj proti <i>Synchytrium endobioticum</i> (Schilb.) boli dodržané.

Praktické uplatňovanie a termín kontroly

Pred založením porastu sadivových zemiakov:

- vzorkovanie pôdy na výskyt *Synchytrium endobioticum* **na náklady pestovateľa** podľa NV SR č. 507/2009 o opatreniach proti šíreniu rakovinovca zemiakového a hád'atka zemiakového

Termín kontroly: pred založením výsadby.

Založenie porastu sadivových zemiakov (2)

Bod	Rastliny, rastlinné produkty a iné predmety	Legislatívne požiadavky
9	Hľuzy <i>Solanum tuberosum</i> L. na výsadbu, okrem hľúz, ktoré sú určené na vysadenie v súlade s článkom 4 ods. 4 písm. b) smernice 2007/33/ES.	Úradné potvrdenie, že ustanovenia právnych predpisov Únie na boj proti <i>Globodera pallida</i> (Stone) Behrens a <i>Globodera rostochiensis</i> (Wollenweber) Behrens boli dodržané.

Pred založením porastu sadivových zemiakov:

- vzorkovanie pôdy na výskyt *Globodera pallida* a *Globodera rostochiensis* **na náklady pestovateľa** podľa NV SR č. 507/2009 o opatreniach proti šíreniu rakovinovca zemiakového a háďatka zemiakového

Netýka sa to hľúz vypestovaných a určených na výsadbu na tom istom mieste pestovania nachádzajúcom sa vo vymedzenej oblasti.

Termín kontroly: pred založením výsadby.

Založenie porastu sadivových zemiakov (3)

Bod	Rastliny, rastlinné produkty a iné predmety	Legislatívne požiadavky
6	Hľuzy <i>Solanum tuberosum</i> L. na výsadbu	Úradné potvrdenie, že: a) hľuzy majú pôvod v oblasti bez výskytu <i>Clavibacter sepedonicus</i> alebo b) ustanovenia právnych predpisov Únie na boj proti <i>Clavibacter sepedonicus</i> boli dodržané.

Sadivové zemiaky:

- vzorkovanie vypestovaných hľúz na výskyt *Clavibacter sepedonicus* **bezplatne** podľa NV SR č. 70/2004 o ochrane proti zavlečeniu bakteriovej krúžkovitosti zemiaka v znení NV 113/2007

Termín kontroly: po zbere.

Založenie porastu sadivových zemiakov (4)

Bod	Rastliny, rastlinné produkty a iné predmety	Legislatívne požiadavky
7	Hľuzy <i>Solanum tuberosum</i> L. na výsadbu	Úradné potvrdenie, že hľuzy majú pôvod: a) v oblastiach bez výskytu <i>Ralstonia solanacearum</i> alebo b) v mieste výroby, kde nebol zistený výskyt <i>Ralstonia solanacearum</i> alebo ktoré sa považuje za miesto bez výskytu uvedených škodcov v dôsledku implementácie vhodného postupu zameraného na eradikáciu.

Sadivové zemiaky:

- vzorkovanie vypestovaných hľúz na výskyt *Ralstonia solanacearum* **bezplatne** podľa NV SR č. 66/2004, ktorým sa ustanovujú opatrenia na ochranu proti zavlečeniu hnedej hniloby zemiaka v znení NV 119/2007

Termín kontroly: po zbere.

Založenie porastu sadivových zemiakov (5)

Bod	Rastliny, rastlinné produkty a iné predmety	Legislatívne požiadavky
8	Hľuzy <i>Solanum tuberosum</i> L. na výsadbu	<p>Úradné potvrdenie, že hľuzy majú pôvod:</p> <p>a) v oblastiach bez výskytu <i>Meloidogyne chitwoodi</i> a <i>Meloidogyne fallax</i>, alebo</p> <p>b) v oblastiach, kde je známy výskyt <i>Meloidogyne chitwoodi</i> a <i>Meloidogyne fallax</i>:</p> <p>i) hľuzy majú pôvod v mieste výroby, kde nebol zistený výskyt <i>Meloidogyne chitwoodi</i> a <i>Meloidogyne fallax</i>, a to na základe ročného prieskumu hostiteľských plodín prostredníctvom vizuálnej prehliadky hostiteľských rastlín vo vhodných časoch a vonkajšej vizuálnej prehliadky, ako aj rozrezaním hľúz po zbere úrody zemiakov, ktoré boli vypestované v mieste výroby,</p> <p>alebo</p> <p>ii) hľuzy sa po zbere pomocou náhodne vybraných vzoriek kontrolovali na výskyt symptómov na základe vhodnej metódy na vyvolanie symptómov alebo boli laboratórne testované, ako aj vizuálne prehliadané zvonku i rozrezaním hľúz vo vhodných časoch na zistenie výskytu uvedených škodcov a vo všetkých prípadoch v čase uzavretia obalov alebo kontajnerov pred ich premiestnením, pričom sa nezistili žiadne symptómy <i>Meloidogyne chitwoodi</i> a <i>Meloidogyne fallax</i>.</p>

Založenie porastu sadivových zemiakov (5)

Bod	Rastliny, rastlinné produkty a iné predmety	Legislatívne požiadavky
8	Hľuzy <i>Solanum tuberosum</i> L. na výsadbu	<i>Meloidogyne chitwoodi</i> a <i>Meloidogyne fallax</i> (pokračovanie)
<p>Sadivové zemiaky:</p> <ul style="list-style-type: none">- vizuálne kontroly počas vegetácie a rozrezanie hľúz každej dávky po zbere. <p><u>Termín kontroly:</u> júl-august a po zbere.</p> <p>Vzorkovanie pôdy sa bude vykonávať v rámci prieskumu (bezplatne).</p>		

2. Existujúce množiteľské porasty (škôlky) + iný tovar

Priesady zeleniny – počas vegetácie

Bod	Rastliny, rastlinné produkty a iné predmety	Legislatívne požiadavky
13	Rastliny <i>Capsicum annuum</i> , <i>Solanum lycopersicum</i> , <i>Musa</i> , <i>Nicotiana</i> a <i>Solanum melongena</i> na výsadbu, okrem semien	Úradné potvrdenie, že: a) rastliny majú pôvod v oblastiach bez výskytu <i>Ralstonia solanacearum</i> alebo b) na rastlinách neboli počas posledného úplného vegetačného cyklu v mieste výroby pozorované žiadne symptómy <i>Ralstonia solanacearum</i>.
<p>Porast priesad papriky ročnej (<i>Capsicum annuum</i>), rajčiaka (<i>Solanum lycopersicum</i>), tabaku (<i>Nicotiana</i>) a baklažánu (<i>Solanum melongena</i>):</p> <p>- počas posledného úplného vegetačného obdobia vizuálne bez príznakov <i>Ralstonia solanacearum</i>.</p> <p><u>Termín kontroly:</u> počas rastu rastlín priesad.</p>		

Rastliny čeľadí *Cucurbitaceae* a *Solanaceae* – počas vegetácie

Bod	Rastliny, rastlinné produkty a iné predmety	Legislatívne požiadavky
15	<p>Rastliny na výsadbu čeľadí <i>Cucurbitaceae</i> a <i>Solanaceae</i> okrem semien, s pôvodom z oblastí:</p> <p>a) kde nie je známy výskyt <i>Bemisia tabaci</i> alebo iných vektorov vírusu kučeravosti rajčiaka New Delhi;</p> <p>b) kde je známy výskyt <i>Bemisia tabaci</i> alebo iných vektorov vírusu kučeravosti rajčiaka New Delhi.</p>	<p>Úradné potvrdenie, že:</p> <p>a) rastliny majú pôvod v oblasti bez výskytu vírusu kučeravosti rajčiaka New Delhi, alebo</p> <p>b) na rastlinách neboli počas posledného úplného vegetačného cyklu pozorované žiadne symptómy vírusu kučeravosti rajčiaka New Delhi.</p> <p>Úradné potvrdenie, že:</p> <p>a) rastliny majú pôvod v oblasti bez výskytu vírusu kučeravosti rajčiaka New Delhi, alebo</p> <p>b) na rastlinách neboli počas posledného úplného vegetačného cyklu pozorované žiadne symptómy vírusu kučeravosti rajčiaka New Delhi</p> <p>a</p> <p>i) pri úradných prehliadkach vykonaných vo vhodných časoch na zistenie škodcu nebol vo výrobnjej prevádzke zistený výskyt <i>Bemisia tabaci</i> a iných vektorov vírusu kučeravosti rajčiaka New Delhi, alebo</p> <p>ii) rastliny boli účinne ošetrené, aby sa zabezpečila eradikácia <i>Bemisia tabaci</i> Genn a iných vektorov vírusu kučeravosti rajčiaka New Delhi.</p>

Porast priesad rastlín čeľadí *Cucurbitaceae* a *Solanaceae*:

- počas posledného úplného vegetačného obdobia vizuálne bez príznakov vírusu kučeravosti rajčiaka New Delhi.

Termín kontroly: počas rastu rastlín priesad.

Rastliny orecha (*Juglans*) a *Pterocarya* – počas vegetácie

Bod	Rastliny, rastlinné produkty a iné predmety	Legislatívne požiadavky
16	Rastliny <i>Juglans</i> a <i>Pterocarya</i> Kunth na výsadbu, okrem semien	Úradné potvrdenie, že rastliny na výsadbu: a) boli počas ich celého života alebo od ich uvedenia do Únie pestované v oblasti, ktorú príslušné orgány v súlade s príslušnými medzinárodnými normami pre rastlinolekárské opatrenia zriadili ako oblasť bez výskytu škodcu <i>Geosmithia morbida</i> a jeho vektora <i>Pityophthorus juglandis</i> , alebo b) majú pôvod v mieste výroby (vrátane jeho bezprostredného okolia v okruhu aspoň 5 km), kde počas dvoch rokov pred premiestnením počas úradných prehliadok neboli pozorované žiadne symptómy škodcu <i>Geosmithia morbida</i> a jeho vektora <i>Pityophthorus juglandis</i> ani výskyt vektora, rastliny na výsadbu prešli vizuálnou prehliadkou pred premiestnením a manipulácia s nimi a ich balenie prebehlo takým spôsobom, aby sa zabránilo napadnutiu po opustení miesta výroby, alebo c) majú pôvod vo výrobnej prevádzke s úplnou priestorovou izoláciou a rastliny na výsadbu prešli vizuálnou prehliadkou bezprostredne pred vývozom a manipulácia s nimi a ich balenie prebehlo takým spôsobom, aby sa zabránilo napadnutiu po opustení miesta výroby.

Rastliny *Juglans* a *Pterocarya* na výsadbu:

- počas posledných 2 rokov miesto výroby vrátane okolia s priemerom aspoň 5 km vizuálne bez príznakov *Geosmithia morbida* a jeho vektora *Pityophthorus juglandis* ani výskyt vektora a
- druhá vizuálna kontrola tesne pred premiestnením

Termín kontroly: apríl až august a pred expedíciou (napr. po vyorávke).

Rastliny platana (*Platanus*) – počas vegetácie

Bod	Rastliny, rastlinné produkty a iné predmety	Legislatívne požiadavky
17	Rastliny <i>Platanus</i> na výsadbu, okrem semien	<p>Úradné potvrdenie, že:</p> <p>a) rastliny majú pôvod v oblasti, ktorú príslušné orgány v súlade s príslušnými medzinárodnými normami pre rastlinolekárské opatrenia zriadili ako oblasť bez výskytu <i>Ceratocystis platani</i>, alebo</p> <p>b) boli pestované v mieste výroby, ktoré je v súlade s príslušnými medzinárodnými normami pre rastlinolekárské opatrenia zriadené ako miesto bez výskytu <i>Ceratocystis platani</i>:</p> <p> i) ktoré je registrované príslušnými orgánmi a pod ich dohľadom</p> <p> a</p> <p> ii) ktoré sa vrátane jeho bezprostredného okolia každoročne podrobilo úradným prehliadkam na zistenie akýchkoľvek symptómov <i>Ceratocystis platani</i> vykonaným vo vhodných časoch roka na zistenie výskytu dotknutého škodcu</p> <p> a</p> <p> iii) reprezentatívna vzorka rastlín bola podrobená testovaniu na výskyt <i>Ceratocystis platani</i> vykonanom vo vhodných časoch roka na zistenie výskytu škodcu.</p>
<p>Pre podmienky v SR platí:</p> <ul style="list-style-type: none">- písm. a), pretože SR je krajinou bez výskytu <i>Ceratocystis platani</i>.- + prieskum.		

Rastliny viniča (*Vitis*) – počas vegetácie

Bod	Rastliny, rastlinné produkty a iné predmety	Legislatívne požiadavky
19	Rastliny <i>Vitis</i> na výsadbu okrem semien	Úradné potvrdenie, že rastliny na výsadbu: a) majú pôvod v oblasti bez výskytu fytoplazmy žltnutia viniča, alebo b) majú pôvod vo výrobnej prevádzke, kde: i) vo výrobnej prevádzke ani v jej bezprostrednom okolí neboli počas posledného úplného vegetačného cyklu pozorované na viniči <i>Vitis</i> spp. žiadne symptómy fytoplazmy žltnutia viniča a kde v prípade rastlín použitých na rozmnožovanie <i>Vitis</i> spp. neboli vo výrobnej prevádzke ani v jej bezprostrednom okolí počas dvoch úplných vegetačných cyklov pozorované na viniči <i>Vitis</i> spp. žiadne symptómy fytoplazmy žltnutia viniča, ii) sa vykonáva monitorovanie vektorov a uskutočňujú primerané ošetrenia na kontrolu vektorov fytoplazmy žltnutia viniča, iii) neobhospodarovaný <i>Vitis</i> L. z bezprostredného okolia výrobnej prevádzky bol monitorovaný počas vegetačného obdobia na symptómy fytoplazmy žltnutia viniča a v prípade symptómov bol odstránený alebo testovaný, pričom výskyt fytoplazmy žltnutia viniča nebol zistený, alebo c) bol ošetrený horúcou vodou podľa medzinárodných noriem.

Rastliny *Vitis* na výsadbu:

- miesto výroby a bezprostredné okolie počas posledného úplného vegetačného obdobia vizuálne bez príznakov fytoplazmy žltnutia viniča a materské rastliny a bezprostredné okolie počas 2 vegetačných období vizuálne bez príznakov fytoplazmy žltnutia viniča a
- kontrola vektorov s primeranými ošetreniami proti nim a
- vizuálna kontrola neobhospodarovaného viniča v bezprostrednom okolí na príznaky fytoplazmy žltnutia viniča a príznakové rastliny odstránené alebo testované (**bezplatne**) s negatívnym výsledkom.

Termín kontroly: máj až september.

Drevo orecha (*Juglans*) a *Pterocarya*

Bod	Rastliny, rastlinné produkty a iné predmety	Legislatívne požiadavky
22	<p>Drevo rastlín <i>Juglans</i> L. a <i>Pterocarya</i> Kunth, okrem dreva vo forme:</p> <ul style="list-style-type: none">- štiepok, častíc, pilín, hoblín, zvyškov a odpadu z dreva získaných úplne alebo čiastočne z týchto rastlín,- dreveného obalového materiálu vo forme debien, debničiek, kliebok, bubnov a podobných obalov, jednoduchých paliet, skriňových paliet a ostatných nakladacích plošín, káblových bubnov, prekladov bez ohľadu na to, či sa skutočne používajú na prepravu predmetov všetkých druhov, okrem prekladov podopierajúcich zásielky dreva, ktoré sú vyrobené z dreva rovnakého typu a kvality ako drevo v zásielke a ktoré spĺňajú rovnaké rastlinolekárske požiadavky Únie ako drevo v zásielke, ale vrátane dreva, ktoré si nezachovalo svoj prirodzený oblý povrch	<p>Úradné potvrdenie, že drevo:</p> <p>a) má pôvod v oblasti, ktorú príslušné orgány v súlade s príslušnými medzinárodnými normami pre rastlinolekárske opatrenia zriadili ako oblasť bez výskytu škodcu <i>Geosmithia morbida</i> Kolarík, Freeland, Utley & Tisserat a jeho vektora <i>Pityophthorus juglandis</i> Blackman,</p> <p>alebo</p> <p>b) sa podrobilo primeranému tepelnému ošetreniu, pri ktorom bola dosiahnutá minimálna teplota 56 °C počas minimálne 40 nepretržitých minút v celom profile dreva. Značkou „HT“ sa o tom urobí záznam na dreve alebo akomkoľvek obale v súlade s bežnou praxou, alebo</p> <p>c) bolo zhranované, aby sa úplne odstránil prirodzene oblý povrch.</p>
<p>Pre podmienky v SR platí:</p> <p>- písm. a), pretože SR je krajinou bez výskytu <i>Geosmithia morbida</i> a jeho vektora <i>Pityophthorus juglandis</i>.</p>		

Oddelená kôra a drevo orecha (*Juglans*) a *Pterocarya*

Bo d	Rastliny, rastlinné produkty a iné predmety	Legislatívne požiadavky
23	Oddelená kôra a drevo rastlín <i>Juglans</i> L. a <i>Pterocarya</i> Kunth vo forme štiepok, častíc, pilín, hoblín, zvyškov a odpadu z dreva získaných úplne alebo čiastočne z týchto rastlín.	Úradné potvrdenie, že drevo alebo oddelená kôra: a) majú pôvod v oblasti, ktorú príslušné orgány v súlade s príslušnými medzinárodnými normami pre rastlinolekárske opatrenia zriadili ako oblasť bez výskytu škodcu <i>Geosmithia morbida</i> Kolarík, Freeland, Utley & Tisserat a jeho vektora <i>Pityophthorus juglandis</i> Blackman, alebo b) sa podrobili primeranému tepelnému ošetreniu, pri ktorom bola dosiahnutá minimálna teplota 56°C počas minimálne 40 nepretržitých minút v celom profile kôry alebo dreva. Značkou „HT“ sa o tom urobí záznam na akomkoľvek obale v súlade s bežnou praxou

Pre podmienky v SR platí:

- písm. a), pretože SR je krajinou bez výskytu *Geosmithia morbida* a jeho vektora *Pityophthorus juglandis*.

Drevo platana (*Platanus*)

Bo d	Rastliny, rastlinné produkty a iné predmety	Legislatívne požiadavky
24	Drevo <i>Platanus</i> L., ktoré si nezachovalo svoj prirodzený oblý povrch	Úradné potvrdenie, že: a) drevo má pôvod v oblastiach bez výskytu <i>Ceratocystis platani</i> (J. M. Walter) Engelbr. & T. C. Harr. & T. C. Harr., alebo b) drevo sa podrobilo komorovému sušeniu, ktorým sa podľa programu s presným vymedzením teploty a času ošetrenia dosiahla vlhkosť menšia ako 20 % vyjadrená ako percento zo sušiny a ktoré je zaznamenané značkou „Kiln-dried“ alebo „KD“ alebo inou medzinárodne uznávanou značkou umiestnenou na dreve alebo na akomkoľvek balení v súlade s bežnou obchodnou praxou.
Pre podmienky v SR platí: - písm. a), pretože SR je krajinou bez výskytu <i>Ceratocystis platani</i> .		

Drevený obalový materiál všeobecne

Bod	Rastliny, rastlinné produkty a iné predmety	Legislatívne požiadavky
25	Drevený obalový materiál vo forme debien, debničiek, klieťok, bubnov a podobných obalov, jednoduchých paliet, skriňových paliet a iných nakladacích plošín, káblových bubnov, prekladov bez ohľadu na to, či sa skutočne používajú na prepravu predmetov všetkých druhov, okrem surového dreva s hrúbkou 6 mm alebo menej, spracovaného dreva vyrobeného lepením a pôsobením teploty a tlaku alebo ich kombináciou, a prekladov podopierajúcich zásielky dreva, ktoré sú vyrobené z dreva rovnakého typu a kvality ako drevo v zásielke a ktoré spĺňa rovnaké rastlinolekárske požiadavky Únie ako drevo v zásielke	Úradné potvrdenie, že drevený obalový materiál: a) má pôvod v oblasti, ktorú príslušné orgány v súlade s príslušnými medzinárodnými normami pre rastlinolekárske opatrenia zriadili ako oblasť bez výskytu škodcu <i>Geosmithia morbida</i> Kolarík, Freeland, Utley & Tisserat a jeho vektora <i>Pityophthorus juglandis</i> Blackman, alebo b) je vyrobený z odkôrneného dreva špecifikovaného v prílohe I k medzinárodnej norme pre rastlinolekárske opatrenia FAO č. 15 s názvom Regulation of wood packaging material in international trade (Požiadavky na drevený obalový materiál používaný v medzinárodnom obchode) a i) podlieha jednému zo schválených ošetrení špecifikovaných v prílohe I k uvedenej medzinárodnej norme a ii) je označený značkou špecifikovanou v prílohe II k uvedenej medzinárodnej norme, na ktorej sa uvádza, že drevený obalový materiál bol podrobený schválenému rastlinolekárskemu ošetreniu v súlade s touto normou.

Pre podmienky v SR platí:

- písm. a), pretože SR je krajinou bez výskytu *Geosmithia morbida* a jeho vektora *Pityophthorus juglandis*.

Bursaphelenchus xylophilus (hád'atko borovicové)

VYKONÁVACIE ROZHODNUTIE KOMISIE 2012/535/EÚ

Bod	Legislatívne požiadavky
Článok 10 Preprava náchylných drevín a náchylného dreva a kôry v rámci Únie	<p>1. Náchylné dreviny a náchylné drevo a kôra sa môžu prepravovať z vymedzených oblastí do oblastí iných ako vymedzených oblastí a zo zamorených zón do ochranných zón iba vtedy, ak sú splnené podmienky stanovené v oddiele 1 prílohy III.</p> <p>Príslušný bod v oddiele 1 prílohy III znie:</p> <p>2. Náchylné drevo a kôra, s výnimkou dreveného obalového materiálu, sa môžu prepravovať za predpokladu, že drevo a kôra spĺňajú tieto podmienky:</p> <p>a) boli v registrovanom zariadení na ošetrovanie podrobené náležitému ošetreniu teplom dosahujúcim teplotu minimálne 56 °C pôsobiacim minimálne 30 minút na všetky časti náchylného dreva a kôry, aby sa zabezpečila neprítomnosť živých jedincov hád'atka borovicového a živých jedincov vektora. V prípade ošetrenia teplom kompostovaním sa kompostovanie vykonáva v súlade s ošetrovacou špecifikáciou schválenou v súlade s postupom uvedeným v článku 18 ods. 2 smernice 2000/29/ES;</p> <p>b) sú sprevádzané rastlinným pasom uvedeným v smernici 92/105/EHS a vydaným registrovaným zariadením na ošetrovanie; pokiaľ ide o náchylné drevo v podobe úľov a hniezdných boxov, je sprevádzané uvedeným rastlinným pasom alebo je označené v súlade s prílohou II k medzinárodnej norme FAO pre rastlinolekárské opatrenia č. 15;</p> <p>c) ak nie je odkôrnené, prepravuje sa buď mimo obdobia letu vektora alebo v ochrannom obale, ktorým sa zabezpečí, že nemôže dôjsť k zamoreniu hád'atkom ani vektorom.</p>

Pre obchodovanie s náchylným drevom a kôrou z vymedzených oblastí do SR je potrebné splniť tieto požiadavky:

- ošetrenie v schválenej sušiarňi v krajine pôvodu v súlade s normou ISPM 15,
- označenie rastlinným pasom alebo v súlade s normou ISPM 15,
- **vzorkovanie na výskyt *Bursaphelenchus xylophilus* (hád'atko borovicového) (bezplatne),**
- **vykonávanie monitoringu.**

3. Kontroly zdravotného stavu

Preskúmania na účely zdravotného stavu - ÚKSÚP

Úradné kontroly, ktoré na účely vystavenia RP musí vykonať **iba rastlinolekársky inšpektor OKOR**, oprávnený prevádzkovateľ nesmie vykonať. Ide o kontroly vzťahujúca sa na:

- karanténnych škodcov Únie (príloha II Vykonávacieho Nariadenia 2072),
- osobitné Rozhodnutia Komisie na karanténnych škodcov Únie a nezapísaných škodcov (napr. pre Tomato brown rugose fruit virus – ToBRFV),
- osobitné požiadavky pre rastliny s pôvodom v EÚ (príloha VIII nariadenia Komisie 2019/2072),
- osobitné požiadavky pre chránené zóny (príloha X nariadenia Komisie 2019/2072, v SR *Erwinia amylovora*)
- opatrenia pre RNKŠ pre vinič, sadivové zemiaky, ovocné druhy, okrem CAC materiálu (vykonáva inšpektor OKOR), množiteľské porasty pre osivo lucerny a slnečnice (vykonáva inšpektor OKOS),
- vzorkovanie osiva lucerny, slnečnice, sóje, ľanu, repice, horčice, repky a certifikovaného osiva zelenín, ktoré vykonávajú inšpektori OKOS.

Preskúmania na účely zdravotného stavu - ÚKSÚP

Rastlinolekársky inšpektor OKOR vykonáva kontrolu v teréne:

- v primeranom čase;
- v bezprostrednom okolí miesta výroby dotknutých rastlín, ak oprávnený prevádzkovateľ nemá prístup do bezprostredného okolia svojich výrobných priestorov a kontrola okolia súvisí s konkrétnymi škodlivými organizmami (zvyčajne podľa Rozhodnutí Komisie);
- aspoň prostredníctvom vizuálnej prehliadky doplnenej o:
 - ❖ inšpekcie, odbery vzoriek a testovanie v prípade podozrenia na výskyt:
 - karanténneho škodcu Únie,
 - škodlivých organizmov, na ktoré sa vzťahujú osobitné vykonávacie rozhodnutia Komisie,
 - karanténneho škodcu chránenej zóny v príslušnej chránenej zóne,
 - ❖ odber vzoriek a testovanie v prípade podozrenia na výskyt:
 - RNKŠ a prípadne na výskyt prekračujúci príslušné prahové hodnoty.

Preskúmania na účely zdravotného stavu (prax)

Registrovaný prevádzkovateľ s oprávnením na vystavovanie rastlinných pasov vykonáva kontrolu:

- v primeranom čase;
- **regulovaných nekaranténnych škodcov;**
- **karanténnych škodcov Únie, škodlivých organizmov, na ktoré sa vzťahujú osobitné vykonávacie rozhodnutia Komisie a karanténnych škodcov chránenej zóny** s potrebou realizácie **oznamovacej povinnosti** z podozrenia na výskyt menovaných škodcov;
- v bezprostrednom okolí miesta výroby dotknutých rastlín, ak **by mal** oprávnený prevádzkovateľ prístup do bezprostredného okolia svojich výrobných priestorov a kontrola okolia súvisí s konkrétnymi škodlivými organizmami (zvyčajne podľa Rozhodnutí Komisie);
- aspoň prostredníctvom vizuálnej prehliadky;
- odber vzoriek a testovanie v prípade podozrenia na výskyt RNKŠ a prípadne na výskyt prekračujúci príslušné prahové hodnoty.

Oznamovacia povinnosť

Týka sa:

- karanténnych škodcov Únie (**príloha II VNK 2019/2072, prioritní škodcovia sú podmnožinou danej prílohy**)
- škodlivých organizmov, na ktoré sa vzťahujú osobitné vykonávacie rozhodnutia Komisie a
- karanténnych škodcov chránenej zóny.
- (+ RNKŠ)

Oznámenie regionálnemu inšpektorovi kontrola regionálnym inšpektorom vrátane vzorkovania diagnostika (všetko zdarma) opatrenia

Kedy nie je potrebné oznamovať výskyt škodcu?

- ✓ V prípade výskytu škodcu zisteného v zamorenej zóne vymedzenej oblasti na zamedzenie šírenia týchto škodcov

Informácie o výskyte karanténnych škodcov Únie, ktoré poskytuje ÚKSÚP profesionálnym prevádzkovateľom

Po úradnom potvrdení výskytu karanténneho škodcu Únie v rámci Slovenskej republiky alebo v inom členskom štáte **ÚKSÚP zabezpečí**, aby profesionálni prevádzkovatelia, ktorých rastliny, rastlinné produkty alebo iné predmety by mohli **byť ohrozené**, boli bezodkladne **informovaní** o výskyte karanténneho škodcu Únie. (nedávny príklad Tomato brown rugose fruit virus)

Škodlivé organizmy, na ktoré sa vzťahujú osobitné vykonávacie rozhodnutia Komisie (1)

- 2012/270/EÚ *Epitrix* spp., v znení 2018/5 (hl'uzy zemiakov)
- 2020/1191/EÚ **Tobomavírus napádajúci rajčiaky** (Tomato brown rugose fruit virus – ToBRFV) uplatňuje sa do 31. mája 2022; 2021/74/EÚ, ktorým sa mení vykonávacie nariadenie 2020/1191
- 2019/1739 mimoriadne opatrenia proti zavlečeniu organizmu **Rose Rosette Virus** do Únie uplatňuje sa od 1.11.2019 do 31.07.2022 (rastliny *Rosa* spp. pochádzajúce z Kanady, Indie alebo USA s výnimkou osiva + vektor je *Phyllocoptes fructiphilus*)
- 2020/885 *Pseudomonas syringae* pv. *actinidiae* Takikawa, Serizawa, Ichikawa, Tsuyumu a Goto uplatňuje sa do 31. decembra 2021

Škodlivé organizmy, na ktoré sa vzťahujú osobitné vykonávacie rozhodnutia Komisie (2)

Vykonávacie rozhodnutia Komisie, pričom škodca je uvedený aj vo VNK 2019/2072:

- 2012/138/ES *Anoplophora chinensis*, 2014/356/EÚ
- 2015/893 *Anoplophora glabripennis*
- 2018/1503 *Aromia bungii*
- 2012/535/EÚ *Bursaphelenchus xylophilus*, 2018/618/EÚ v znení neskorších predpisov
- 2019/2032 *Fusarium circinatum*
- 2012/697/EÚ *Pomacea*
- 2002/757/ES *Phytophthora ramorum* v znení neskorších predpisov, 2016/1967
- 2020/1201 *Xylella fastidiosa* + novela korigendum
- 2018/638/EÚ *Spodoptera frugiperda* 2019/1598/EÚ doplnok do 30.06.2021
- + ďalšie predpisy

Tobomavírus napádajúci rajčiaky (Tomato brown rugose fruit virus – ToBRFV)

- týka sa priesad, semien a plodov rajčiaka (*Solanum lycopersicum*) a papriky (*Capsicum* spp.)
- kontroly a vzorkovanie vykonáva úradný orgán alebo profesionálny prevádzkovateľ pod úradným dohľadom
- Premiestňovanie **priesad** v rámci Únie :
 - s rastlinným pasom,
 - vizuálne kontroly bez príznakov alebo príznakové rastliny vzorkované (ISPM 31) a testované (RT-PCR),
 - oddelené pestovanie.
- Premiestňovanie **semien** v rámci Únie:
 - s rastlinným pasom,
 - vizuálne kontroly rastlín bez výskytu,
 - semená alebo ich materské rastliny vzorkované (ISPM 31) a testované (RT-PCR),
 - zdokumentovaný pôvod.
- Dovoz – podobné podmienky s fytocertifikátom, nie rastlinným pasom (vzorkovanie 20 % zásielok).

Xylella fastidiosa (1)

Premiestňovanie špecifikovaných rastlín, ktoré neboli nikdy pestované vo vymedzenej oblasti, v rámci územia Únie

1. Špecifikované rastliny, ktoré neboli nikdy pestované vo vymedzenej oblasti, sa môžu premiestňovať v rámci územia Únie len vtedy, ak boli pestované v prevádzke, ktorá spĺňa tieto podmienky:

- a) patrí **profesionálnemu prevádzkovateľovi registrovanému** v súlade s článkom 65 nariadenia (EÚ) 2016/2031 a podlieha každoročnej kontrole vykonanej príslušným orgánom;
- b) podlieha, podľa úrovne rizika, **primeranému odberu vzoriek a ich testovaniu na prítomnosť** špecifikovaného škodcu pomocou testu uvedeného v prílohe IV a s prihliadnutím na informácie uvedené v karte úradu na prieskum škodcu *Xylella fastidiosa*.

Xylella fastidiosa (2)

Premiestňovanie špecifikovaných rastlín, ktoré neboli nikdy pestované vo vymedzenej oblasti, v rámci územia Únie

2. Odchylne od odseku 1 sa rastliny na výsadbu, s výnimkou semien, patriace k rodu *Coffea* a k druhom *Lavandula dentata* L., *Nerium oleander* L., *Olea europaea* L., *Polygala myrtifolia* L. a *Prunus dulcis* (Mill.) D.A. Webb, môžu premiestňovať prvýkrát v rámci územia Únie, iba ak sú splnené tieto podmienky:

- a) boli vypestované v prevádzke, ktorá podlieha každoročnej kontrole vykonanej príslušným orgánom;
- b) uvedená prevádzka podlieha odberu vzoriek a ich testovaniu na prítomnosť špecifikovaného škodcu s prihliadnutím na informácie uvedené v karte úradu na prieskum škodcu *Xylella fastidiosa* a s použitím systému odberu vzoriek, ktorý umožňuje aspoň s 80 % istotou určiť prítomnosť napadnutých rastlín na úrovni 1 %.

Vykonávacie Nariadenie Komisie (EÚ) 2020/1770 - zoznam rastlín určených na výsadbu, ktoré musia mať na RP vždy uvedený kód vysledovateľnosti: (uplatňuje sa od 31.12.2021)

Významnejšie regulované nekaranténne škodce

- *Viteus vitifoliae* – vinič
- *Ditylenchus destructor* – zemiaky
- *Ditylenchus dipsaci* – lucerna, cibuľoviny, jahoda, ríbezľa
- *Clavibacter michiganensis* ssp. *insidiosus* – lucerna
- *Clavibacter michiganensis* ssp. *michiganensis* – rajčiak
- *Erwinia amylovora* – aj chránená zóna
- *Cryphonectria parasitica* – gaštan, aj chránená zóna
- *Phytophthora fragariae* – jahoda
- *Plasmopara halstedii* – slnečnica
- Plum pox virus – *Prunus*
- stolbur, proliferácia, veľa vírusov ovocných druhov

Zoznam RNKŠ a rastlín na výsadbu s kategóriami a prahovými hodnotami

(príloha IV. Nariadenia 2019/2072)

RNKŠ	Rastliny na pestovanie	Predzákladné osivo	Základné osivo	Certifikované osivo
<i>Clavibacter michiganensis</i> ssp. <i>insidiosus</i> [CORBIN]	<i>Medicago sativa</i>	0 %	0 %	0 %
<i>Ditylenchus dipsaci</i> [DITYDI]	<i>Medicago sativa</i>	0 %	0 %	0 %

Opatrenia na zabránenie výskytu RNKŠ

(príloha V. Nariadenia 2019/2072)

(vinič a ovocie sú v Smernici 2020/177)

Opatrenia na RNKŠ – príklad pre lucernu (1)

Prehliadka plodiny

1. Príslušný orgán alebo profesionálny prevádzkovateľ pod úradným dohľadom príslušného orgánu musia vykonať poľné prehliadky na plodine, z ktorej sa vyrába osivo krmovín, pokiaľ ide o výskyt RNKŠ v plodine, aby zabezpečili, že výskyt RNKŠ nepresahuje prahové hodnoty v tejto tabuľke:

RNKŠ alebo symptómy spôsobené týmito škodcami	Rastliny na výsadbu (rod alebo druh)	Prahové hodnoty pre výrobu predzákladného osiva	Prahové hodnoty pre výrobu základného osiva	Prahové hodnoty pre výrobu certifikovaného osiva
<i>Clavibacter michiganensis</i> ssp. <i>insidiosus</i> [CORBIN]	<i>Medicago sativa</i> L.	0 %	0 %	0 %
<i>Ditylenchus dipsaci</i> [DITYDI]	<i>Medicago sativa</i> L.	0 %	0 %	0 %

Opatrenia na RNKŠ – príklad pre lucernu (2)

2. Tieto poľné prehliadky sa vykonávajú vtedy, keď podmienky a štádium vývinu plodiny umožňujú primeranú prehliadku. Musí sa vykonať **aspoň jedna poľná prehliadka za rok v najvhodnejšom čase** na zistenie príslušných RNKŠ.

3. Príslušný orgán určí veľkosť, počet a distribúciu častí poľa, ktoré treba podrobiť prehliadke v súlade s primeranými metódami.

Podiel plodín na výrobu osiva, ktoré príslušný orgán podrobí úradnej prehliadke, musí predstavovať **najmenej 5 %**.

2. Odber vzoriek a testovanie osiva krmovín

1. Príslušný orgán musí:

a) úradne odobrať vzorky osiva z dávok osiva krmovín;

b) splnomocniť odoberateľov vzoriek osiva, aby vykonali odber vzoriek v jeho mene a pod jeho úradným dohľadom;

c) porovnať vzorky osiva, ktoré sám odobral, so vzorkami rovnakej osivovej dávky, ktoré odobrali odoberatelia vzoriek osiva pod úradným dohľadom podľa písmena b);

d) dohliadať nad výkonom odoberateľov vzoriek osiva podľa bodu 2.

Opatrenia na RNKŠ – príklad pre lucernu (3)

2. Príslušný orgán alebo profesionálny prevádzkovateľ pod úradným dohľadom príslušného orgánu odoberajú vzorky a testujú osivo krmovín v súlade s aktuálnymi medzinárodnými metódami.

Okrem automatického odberu vzorky príslušný orgán odoberie kontrolnú vzorku najmenej 5 % podielu osivových dávok predložených na úradnú certifikáciu. Tento podiel musí byť čo najrovnomernejšie rozdelený medzi fyzické a právnické osoby, ktoré predkladajú osivo na certifikáciu, a medzi predložené druhy, ale môže byť určený aj na vylúčenie určitých pochybností.

3. Na automatický odber vzorky sa musia uplatňovať primerané postupy a tento odber musí byť pod úradným dohľadom.

Na preskúšanie osiva na certifikáciu sa vzorky odoberajú z homogénnych dávok. Pokiaľ ide o hmotnosť dávky a vzorky, uplatňuje sa tabuľka v prílohe III k smernici 66/401/EHS.

Opatrenia na RNKŠ – príklad pre lucernu (4)

3. Dodatočné opatrenia pre určitý druh rastlín

Príslušné orgány alebo profesionálni prevádzkovatelia pod úradným dohľadom príslušných orgánov musia vykonať nasledujúce dodatočné prehliadky alebo prijať akékoľvek iné opatrenia pre určitý druh rastlín v prípade:

1. predzákladného, základného a certifikovaného osiva *Medicago sativa* L. na zabránení výskytu *Clavibacter michiganensis* ssp. *insidiosus* a na zaručenie, že:

a) osivo má pôvod v oblastiach bez výskytu *Clavibacter michiganensis* spp. *insidiosus*, alebo

b) plodina sa pestovala na pozemku, na ktorom sa v priebehu posledných troch rokov pred výsevom nevyskytovala plodina *Medicago sativa* L., a počas poľnej prehliadky vo výrobnnej prevádzke nie sú pozorované žiadne symptómy *Clavibacter michiganensis* ssp. *insidiosus* alebo na žiadnej plodine *Medicago sativa* L. ani na okolitých plodinách neboli počas zberu poslednej úrody pozorované žiadne symptómy tohto škodcu, alebo

c) plodina patrí k odrode, ktorá bola uznaná ako veľmi rezistentná voči *Clavibacter michiganensis* ssp. *insidiosus* a obsah inertného materiálu v osive nepresahuje 0,1 % hmotnosti;

Opatrenia na RNKŠ – príklad pre lucernu (5)

2. v prípade predzákladného, základného a certifikovaného osiva *Medicago sativa* L. na zabránení výskytu *Ditylenchus dipsaci* a na zaručenie, že:

a) vo výrobnej prevádzke neboli počas zberu poslednej úrody pozorované žiadne symptómy *Ditylenchus dipsaci*, v priebehu posledných dvoch rokov sa vo výrobnej prevádzke nepestovali žiadne hlavné hostiteľské plodiny a boli prijaté primerané hygienické opatrenia, aby sa zabránilo napadnutiu miesta výroby týmto škodcom, alebo

b) vo výrobnej prevádzke neboli počas zberu poslednej úrody pozorované žiadne symptómy *Ditylenchus dipsaci* a laboratórnymi testami nebol zistený žiadny výskyt *Ditylenchus dipsaci* na reprezentatívnej vzorke, alebo

c) osivo bolo primerane fyzikálne alebo chemicky ošetrené proti *Ditylenchus dipsaci* a pri laboratórnych testoch reprezentatívnej vzorky sa zistilo, že je bez výskytu tohto škodcu.

Opatrenia na RNKŠ – príklad pre jabloň (1)

Vykonávacia Smernica Komisie (EÚ) 2020/177

Príloha I				Príloha II (aj kandidátske predzákladné materské rastlinyzo semenáča)
Baktérie	Huby a riasovky	Hmyz a roztoče	Hád'atká	Vírusy, viroidy, vírusom podobné organizmy a fytoplazmy
3	10	2	4	11

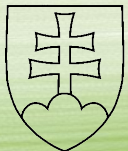
Spôsob kontroly a požiadavky, ktoré musia byť splnené

-	Predzákladná kategória	Základná kategória	Certifikovaná kategória	Kategória CAC
Vizuálna prehliadka	raz za rok. Termín kontroly: jún až september.			
Odber vzoriek a testovanie	- Najmä intervaly + iné podmienky		napr. Certifikované ovocné dreviny v prípade podozrenia na RNKŠ v prílohe I a II	V prípade podozrenia na RNKŠ v prílohe I a II.

Opatrenia na RNKŠ – príklad pre jabloň (2)

-	Predzákladná kategória	Základná kategória	Certifikovaná kategória	Kategória CAC
Miesto výroby	- Najmä intervaly + iné podmienky			<p>Pre <i>Candidatus Phytoplasma mali</i>:</p> <ul style="list-style-type: none">- oblasť bez výskytu <i>Candidatus Phytoplasma mali</i> alebo- bez príznakov <i>Candidatus Phytoplasma mali</i> a príznakové rastliny v okolí boli zničené;alebo- príznaky v priebehu posledného úplného vegetačného obdobia najviac na 2 % rastlín a príznakové rastliny a príznakové rastliny v okolí boli zničené a reprezentatívna vzorka zvyšných bezpríznakových rastlín v dávkach s príznakmi bola testovaná s negatívnym výsledkom na <i>Candidatus Phytoplasma mali</i> <p>pre <i>Erwinia amylovora</i>:</p> <ul style="list-style-type: none">- oblasť bez výskytu <i>Erwinia amylovora</i>alebo- všetky rastliny s príznakmi a rastliny v okolí boli zničené.

Opatrenia na RNKŠ – príklad pre jahodu (1)

Príloha I				
Baktérie	Huby a riasovky	Hmyz a roztoče	Hád'atká	Vírusy, viroidy, vírusom podobné organizmy a fytoplazmy
1	4	2	3	7
Príloha II				Príloha III (v pôde)
Baktérie	Huby a riasovky	Hád'atká	Vírusy, ...	Hád'atká
1	3	4	8	4

Spôsob kontroly a požiadavky, ktoré musia byť splnené

-	Predzákladná kategória	Základná kategória	Certifikovaná kategória	Kategória CAC
Vizuálna prehliadka				
Odber vzoriek a testovanie				
Miesto výroby				

Opatrenia na RNKŠ – príklad pre jahodu (2)

Spôsob kontroly a požiadavky, ktoré musia byť splnené

-	Predzákladná kategória	Základná kategória	Certifikovaná kategória	Kategória CAC
Požiadavky na pôdu	<ul style="list-style-type: none">- Vzorkovanie pred výsadbou a v prípade podozrenia počas vegetácie.- Vzorkuje ÚKSÚP, prípadne dodávateľ.- Nevzorkuje sa v prípade, ak sa nepestovali hostitelia minimálne 5 rokov pred výsadbou.- Nevzorkuje sa v prípade, ak ÚKSÚP na základe úradnej kontroly dospeje k záveru, že pôda je bez výskytu <i>Longidorus attenuatus</i>, <i>Longidorus elongatus</i>, <i>Longidorus macrosoma</i> a <i>Xiphinema diversicaudatum</i>.		<ul style="list-style-type: none">- Vzorkovanie pred výsadbou certifikovaných materských rastlín a v prípade podozrenia počas vegetácie.- Vzorkuje ÚKSÚP, prípadne dodávateľ.- Nevzorkuje sa v prípade, ak sa nepestovali hostitelia minimálne 5 rokov pred výsadbou.- Nevzorkuje sa v prípade, ak ÚKSÚP na základe úradnej kontroly dospeje k záveru, že pôda je bez výskytu <i>Longidorus attenuatus</i>, <i>Longidorus elongatus</i>, <i>Longidorus macrosoma</i> a <i>Xiphinema diversicaudatum</i>.- Nevzorkuje sa certifikovaný materiál.	-

Regulované nekaranténne škodce – kompetencie (1)

skupina druhov	Zoznam RNKŠ	Osobitné požiadavky (spôsob kontroly a vzorkovania)	Kontrolu, vzorkovanie a testovanie zabezpečuje	počet kontrol	termín kontroly
Časť D: RNKŠ okrasných rastlín	Príloha IV časť D	Príloha V časť C	oprávnený prevádzkovateľ	1-2	marec – október
Časť I: RNKŠ zelenín , okrem osiva (priesady)	Príloha IV časť I	Príloha V časť H	oprávnený prevádzkovateľ	1	fabruár – apríl
Časť F: RNKŠ osiva zelenín (štandardné)	Príloha IV časť F	Príloha V časť E	oprávnený prevádzkovateľ	1	jún – október
Časť J: RNKŠ ovocných drevín (CAC)	Príloha IV časť J	Príloha IV smernice 2014/98/EÚ	oprávnený prevádzkovateľ	1-2	máj – september

Regulované nekaranténne škodce – kompetencie (2)

skupina druhov	Zoznam RNKŠ	Osobitné požiadavky (spôsob kontroly a vzorkovania)	Kontrolu, vzorkovanie a testovanie zabezpečuje	počet kontrol	termín kontroly
Časť E: RNKŠ lesných kultúr, okrem osiva	Príloha IV časť E	Príloha V časť D	rastlinolekársky inšpektor OKOR alebo oprávnený prevádzkovateľ	1	apríl – november
Časť C: RNKŠ viniča (certifikované a vyššie stupne + štandardný materiál)	Príloha IV časť C	Príloha I Oddiel 8 smernice 68/193/EHS	rastlinolekársky inšpektor OKOR a OKOS	1-2	máj – september
Časť F: RNKŠ osiva zelenín (certifikované a vyššie stupne)	Príloha IV časť	Príloha V časť E	rastlinolekársky inšpektor OKOR a OKOS	1	jún – október
Časť J: RNKŠ ovocných drevín (certifikované a vyššie stupne)	Príloha IV časť J	Príloha IV smernice 2014/98/EÚ	rastlinolekársky inšpektor OKOR a OKOS	1-2	máj – september

Regulované nekaranténne škodce – kompetencie (3)

skupina druhov	Zoznam RNKŠ	Osobitné požiadavky (spôsob kontroly a vzorkovania)	Kontrolu, vzorkovanie a testovanie zabezpečuje	počet kontrol	termín kontroly
Časť A: RNKŠ osiva krmovín (iba lucerna)	Príloha IV časť A	Príloha V časť A	inšpektor OKOS		
Časť G: RNKŠ sadivových zemiakov	Príloha IV časť G	Príloha V časť F	inšpektor OKOS		
Časť H: RNKŠ osiva olejní a priadnych rastlín	Príloha IV časť H	Príloha V časť G	inšpektor OKOS		

Informácie o škodlivých organizmoch

- <https://www.uksup.sk/rastlinne-pasy>

Súbor Upraviť Zobrazit' História Záložky Nástroje Pomocník

SHMÚ.sk - Meteo / Počasie / X Rastlinné pasy | ÚKSÚP X EUR-Lex - 32019R0066 - EN X https://eur-lex.europa.eu/legal-c X Rastlinné pasy | ÚKSÚP X +

https://www.uksup.sk/rastlinne-pasy 90 % Hľadať

Najobľúbenejšie Ako začať

ÚKSÚP ÚSTREDNÝ KONTROLNÝ A SKÚŠOBNÝ ÚSTAV POLNOHOSPODÁRSKY V BRATISLAVE SK | EN

AKTUALITY COVID-19 SIGNALIZÁCIA BIOOSIVO NRL GMO OP INTEGROVANÁ INFRAŠTRUKTÚRA 2014-2020 RÝCHLA NAVIGÁCIA

Manuály určené výrobcam na kontrolu škodlivých organizmov:

Manuály sú vytvorené v MS EXCEL. Pomocou nastaveného filtra si vyhľadáte požadované údaje.

Výroba - okrasné rastliny, okrasné dreviny, ovocné dreviny, priesady zeleniny, byliny a skleníkové rastliny, cibule a hlúzy, osivá

Výroba - množiteľský materiál a výpestky lesných drevín

https://www.uksup.sk/storage/app/media/uploaded-files/manual-pre-vyrobcom-na-ucely-kontroly-skodlivych-organizmov.xlsx

66 Zvýrazniť všetky výskyty Rozlišovať veľkosť písmen Rozlišovať diakritiku Celé slová Výskyt 4 z 6

Vyhľadávaný pojem napíšte sem

16:20 30. 3. 2021

RNKŠ sú v zásade len tie, ktoré boli predtým karanténne

Kontroly po dovoze (1)

- VYKONÁVACIE NARIADENIE KOMISIE (EÚ) 2019/66 zo 16. januára 2019 o pravidlách týkajúcich sa jednotných praktických opatrení v záujme vykonávania úradných kontrol rastlín, rastlinných produktov a iných predmetov s cieľom overiť dodržiavanie pravidiel Únie o ochranných opatreniach proti škodcom rastlín, ktoré sa uplatňujú na tento tovar v znení:
 - VYKONÁVACIE NARIADENIE KOMISIE (EÚ) **2020/887** z 26. júna 2020, ktorým sa mení vykonávacie nariadenie (EÚ) 2019/66, pokiaľ ide o **kontroly rastlín na výsadbu po dovoze**
- 4. Okrem kontrol uvedených v odsekoch 1 až 3 príslušné orgány vykonávajú **fyzické kontroly rastlín na výsadbu – s výnimkou semien a vrátane hl'úz, cibuliek a pakoreňov**, ktoré boli do Únie zavedené **v dormantnom štádiu**. Príslušné orgány vykonávajú tieto **kontroly počas prvého vegetačného obdobia po dovoze** na niektorých z týchto rastlín určených na základe plánu kontroly uvedeného v odseku 5.

Kontroly po dovoze (2)

- 5. Príslušné orgány určia frekvenciu kontrol ... na základe plánu kontroly, ... a kritérií:
 - ✓ a) história a úroveň **karanténnych škodcov Únie, ktorých zachytili a oznámili** členské štáty ... a ktorých prítomnosť sa zistila na dovezených rastlinách, ... ;
 - ✓ b) **výskyt prioritného škodcu** ... v príslušnej **tretej krajine pôvodu** ;
 - ✓ c) informácie sprístupnené prostredníctvom systému riadenia informácií pre úradné kontroly (**IMSOC**) (ukážka) alebo akéhokoľvek iného oficiálneho varovania;
 - ✓ d) **biologické procesy hostiteľa a škodcov** a ďalšie relevantné podmienky na účinné zistenie karanténneho škodcu alebo škodcu, na ktorého sa vzťahujú opatrenia prijaté podľa článku 30 ods. 1 nariadenia (EÚ) 2016/2031.
- 6. Ak sa pri týchto kontrolách ... preukáže výskyt karanténneho škodcu alebo škodcu, na ktorého sa vzťahujú opatrenia prijaté podľa článku 30 ods. 1 nariadenia (EÚ) 2016/2031, príslušné orgány zaznamenávajú výsledky kontrol v systéme IMSOC do príslušného finalizovaného jednotného vstupného zdravotného dokladu uvedeného v článku 56 nariadenia (EÚ) 2017/625 vždy, keď je možné spätne vysledovať napadnutú rastlinu k dovezenej zásielke.

4. Rastlinolekárske opatrenia a eradikácia karanténnych škodcov

Opatrenia, ktoré musia ihneď prijať profesionálni prevádzkovatelia

1. Podozrenie alebo zistenie výskytu

Profesionálni
prevádzkovatelia

ÚKSÚP

2. Odber vzoriek a laboratórny rozbor

OPATRENIA

3. Profesionálny prevádzkovateľ v prípade potreby **ihned'** prijme predbežné opatrenia s cieľom zabrániť usídleniu a šíreniu škodcu

Profesionálny prevádzkovateľ:

- ✓ Konzultuje opatrenia s ÚKSÚP-om.
- ✓ Prevádzkovateľ BEZODKLADNE z trhu stiahne rastliny, rastlinné produkty a iné predmety, ktoré sú pod kontrolou daného prevádzkovateľa a na ktorých by sa škodca mohol vyskytovať.
 - ✓ Poskytne na žiadosť všetky informácie, ktoré sú relevantné pre verejnosť.

4. Profesionálny prevádzkovateľ *(ak nemá od ÚKSÚP-u iný pokyn)* pre rastliny, ktoré už nie sú pod jeho kontrolou:

1. Informuje osoby v obchodnom reťazci, ktorým boli tieto rastliny, rastlinné produkty a iné predmety dodané o výskyte škodcu.
2. Poskytne im usmernenia o opatreniach, ktoré je potrebné prijať počas prepravy príslušných rastlín, rastlinných predmetov a iných predmetov.
3. Stiahne z trhu uvedené rastliny, rastlinné produkty alebo iné predmety.

4. Po potvrdení výskytu:

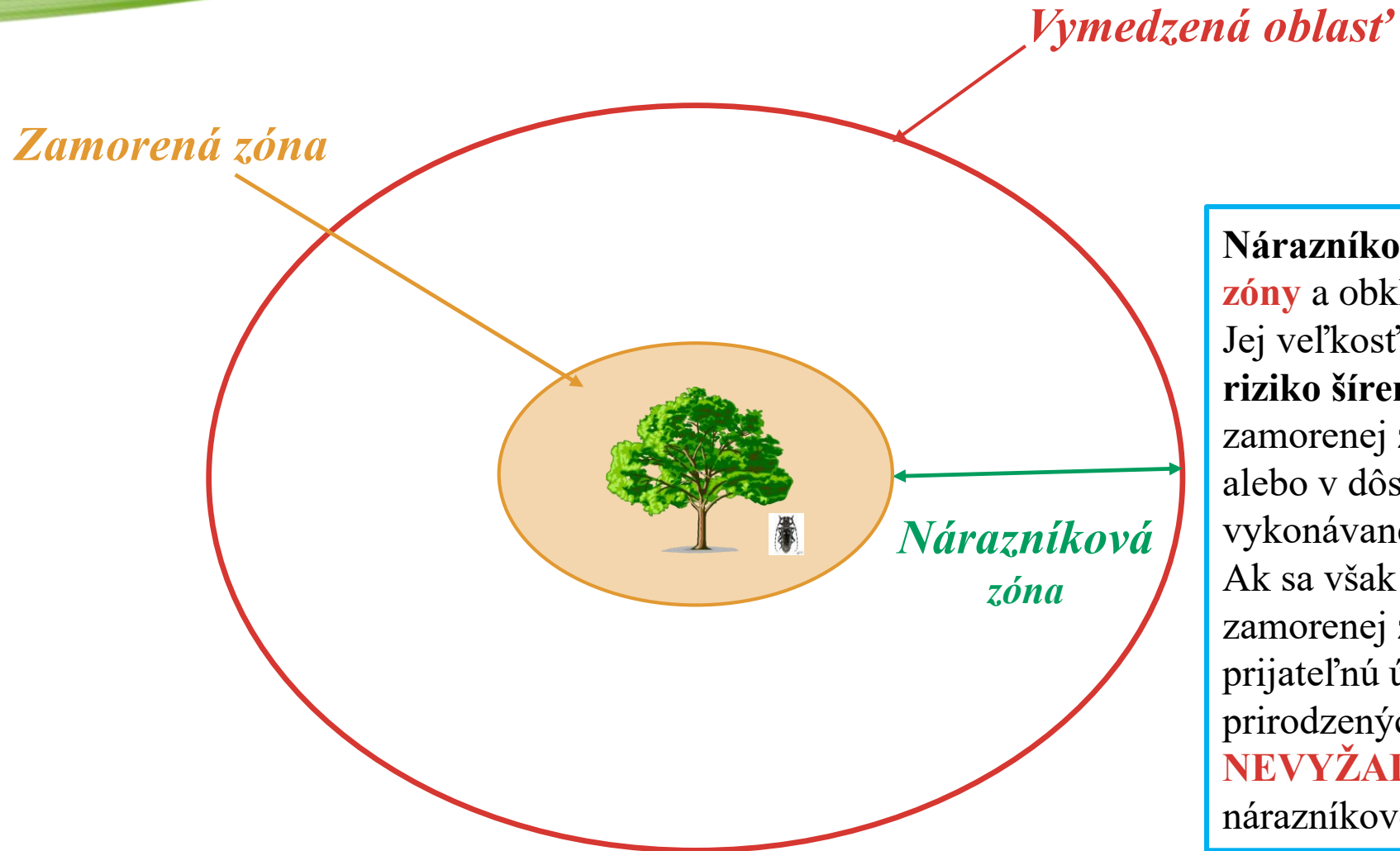
Profesionálny prevádzkovateľ:

- ✓ Prijme opatrenia v súlade s rozhodnutím.
- ✓ Odstráni škodcu z dotknutých rastlín, rastlinných produktov alebo iných predmetov, ako aj z priestorov daného prevádzkovateľa, pozemkov, pôdy, vody alebo z iných napadnutých prvkov, ktoré sú pod jeho kontrolou.

Eradikácia karanténnych škodcov Únie

(Opatrenia sa vykonávajú bez ohľadu na to, či sa škodca vyskytuje vo verejných alebo súkromných priestoroch!)

Nárazníková zóna je **vedľa zamorenej zóny** a obklopuje ju. Jej veľkosť je primeraná vzhľadom na **riziko šírenia** daného škodcu zo zamorenej zóny prirodzeným spôsobom alebo v dôsledku ľudskej činnosti vykonávanej v zamorenej zóne a jej okolí. Ak sa však riziko šírenia škodcu zo zamorenej zóny odstráni alebo zníži na prijateľnú úroveň prostredníctvom prirodzených alebo umelých prekážok, **NEVYŽADUJE** sa stanovenie nárazníkovej zóny.

Zamorená zóna

všetky rastliny, o ktorých je známe, že boli **napadnuté** daným škodcom

všetky rastliny, ktoré preukazujú prejavy alebo **príznaky** možného napadnutia týmto škodcom

všetky **ostatné rastliny**, ktoré **pravdepodobne** sú alebo by mohli byť kontaminované alebo **napadnuté** týmto škodcom vrátane rastlín, ktoré by mohli byť napadnuté vzhľadom na ich **náchylnosť** na tohto škodcu a ich umiestnenie **v blízkosti** napadnutých rastlín, alebo **spoločný zdroj výroby**, ak je známy, s napadnutými rastlinami alebo rastlinami, ktoré z nich boli vypestované

pozemky, pôda, vodné toky alebo iné prvky, ktoré boli napadnuté alebo by mohli byť napadnuté daným škodcom

Ak ÚKSÚP vzhľadom na povahu dotknutého škodcu, rastliny, rastlinného produktu alebo iného predmetu a miesto, kde bol zistený, po prvom posúdení dospeje k záveru, že **daný škodca môže byť odstránený ihneď**, tento príslušný orgán môže rozhodnúť o tom, že **nestanoví vymedzenú oblasť**.

V tomto prípade sa vykoná **prieskum** s cieľom určiť, či boli napadnuté aj iné rastliny alebo rastlinné produkty. Na základe tohto ÚKSÚP určí, či existuje potreba stanoviť vymedzenú oblasť.

V prípade, že sa má **vymedzená oblasť rozšíriť na územie iného členského štátu**, Slovenská republika, ihneď kontaktuje členský štát, na ktorého územie sa má vymedzená oblasť rozšíriť s cieľom umožniť tomuto členskému štátu, **aby prijal všetky primerané opatrenia**.

Prieskumy a úpravy vymedzených oblastí

PRIESKUMY: Aspoň raz ročne

- Úprava hranice zamorených zón, nárazníkových zón a vymedzených oblastí – berie sa do úvahy:
 - vývojový cyklus škodcu a vektora,
 - výskyt hostiteľských rastlín,
 - ekologické a klimatické podmienky,
 - pravdepodobnosť úspešnosti opatrení na eradikáciu.

- Zrušenie vymedzenej oblasti a ukončenie príslušných opatrení na eradikáciu – ak je oblasť bez výskytu škodcu pri splnení **dvoch podmienok**:
 - I. prieskum preukáže, že škodca sa v danej oblasti nevyskytuje,
 - II. výskyt škodcu v tejto vymedzenej oblasti sa nezistil počas dostatočne dlhého obdobia.

5. Chránené zóny

Zoznamy chránených zón (1)

- **Prílohy III** VNK 2019/2072 - Zoznam chránených zón a príslušných karanténnych škodcov chránenej zóny s príslušnými **kódmi**

	Karanténni škodcovia chránenej zóny	Kód EPPO	Chránené zóny
a) Baktérie			
1.	<i>Erwinia amylovora</i>	ERWIAM	Konkrétne krajiny EÚ a ich časti

Zoznamy chránených zón (2)

➤ **príloha X** VNK 2019/2072 – Zoznam rastlín, rastlinných produktov a iných predmetov, ktoré sa majú uviesť do chránených zón alebo sa v rámci nich premiestňovať, a zodpovedajúce **osobitné požiadavky** pre chránené zóny

	Rastliny, rastlinné produkty a iné predmety	Číselný znak KN	Osobitné požiadavky na chránené zóny	Chránené zóny
20.	Rastliny <i>Castanea</i> Mill. na výsadbu	ex 0602 10 90 ex 0602 20 20 ex 0602 20 80 ex 0602 90 41 ex 0602 90 45 ex 0602 90 46 ex 0602 90 48 ex 0602 90 50 ex 0602 90 70 ex 0602 90 99 ex 0802 41 00 ex 0802 42 00 ex 1209 99 10 ex 1209 99 99	Úradné potvrdenie , že rastliny boli počas ich celého života pestované: a) v miestach výroby v krajinách bez výskytu <i>Cryphonectria parasitica</i> (Murrill) Barr, alebo b) v oblasti, ktorú národná organizácia na ochranu rastlín v súlade s príslušnými medzinárodnými normami pre rastlinolekárske opatrenia zriadila ako oblasť bez výskytu <i>Cryphonectria parasitica</i> (Murrill) Barr.	a) Česká republika b) Írsko c) Švédsko d) Spojené kráľovstvo

Zoznamy chránených zón (3)

- **príloha XIV** VNK 2019/2072 – Rastliny, rastlinné produkty a iné predmety, v prípade ktorých sa na uvedenie do určitých chránených zón a premiestňovanie v rámci nich vyžaduje **rastlinný pas s označením „Chránená zóna“**
 - iba zoznam rozdelený na skupiny druhov
1. Rastliny *Abies* Mill., *Larix* Mill., *Picea* A. Dietr., *Pinus* L. a *Pseudotsuga* Carr.
 2. Rastliny na výsadbu, okrem semien, *Ajuga* L., *Beta vulgaris* L., *Cedrus* Trew, *Crossandra* Salisb., *Dipladenia* A.DC., *Euphorbia pulcherrima* Willd., *Ficus* L., *Hibiscus* L., *Mandevilla* Lindl., *Nerium oleander* L., *Platanus* L., *Populus* L., *Prunus* L., *Quercus* spp. okrem *Quercus suber*, *Ulmus* L. a rastliny *Begonia* L. na výsadbu, okrem podcibulí, semien a hl'úz.
 3. atď.

RP pre chránené zóny – legislatíva

➤ PRÍLOHA III Nariadenia 2019/2072

Zoznam chránených zón a príslušných karanténnych škodcov chránenej zóny s príslušnými kódmi

Erwinia amylovora

ERWIAM

Krajiny (aj SR)

➤ PRÍLOHA X Nariadenia 2019/2072

Zoznam rastlín, rastlinných produktov a iných predmetov, ktoré sa majú uviesť do chránených zón alebo sa v rámci nich premiestňovať, a zodpovedajúce osobitné požiadavky na chránené zóny

Druh rastliny

Znak KN

Osobitné požiadavky (ŠO)

Krajiny

➤ PRÍLOHA XIV Nariadenia 2019/2072

Rastliny, rastlinné produkty a iné predmety, v prípade ktorých sa na uvedenie do určitých chránených zón a premiestňovanie v rámci nich vyžaduje RP s označením „CHRÁNENÁ ZÓNA“ ([iba zoznam](#))

Chránená zóna pre spálu jadrovín v SR

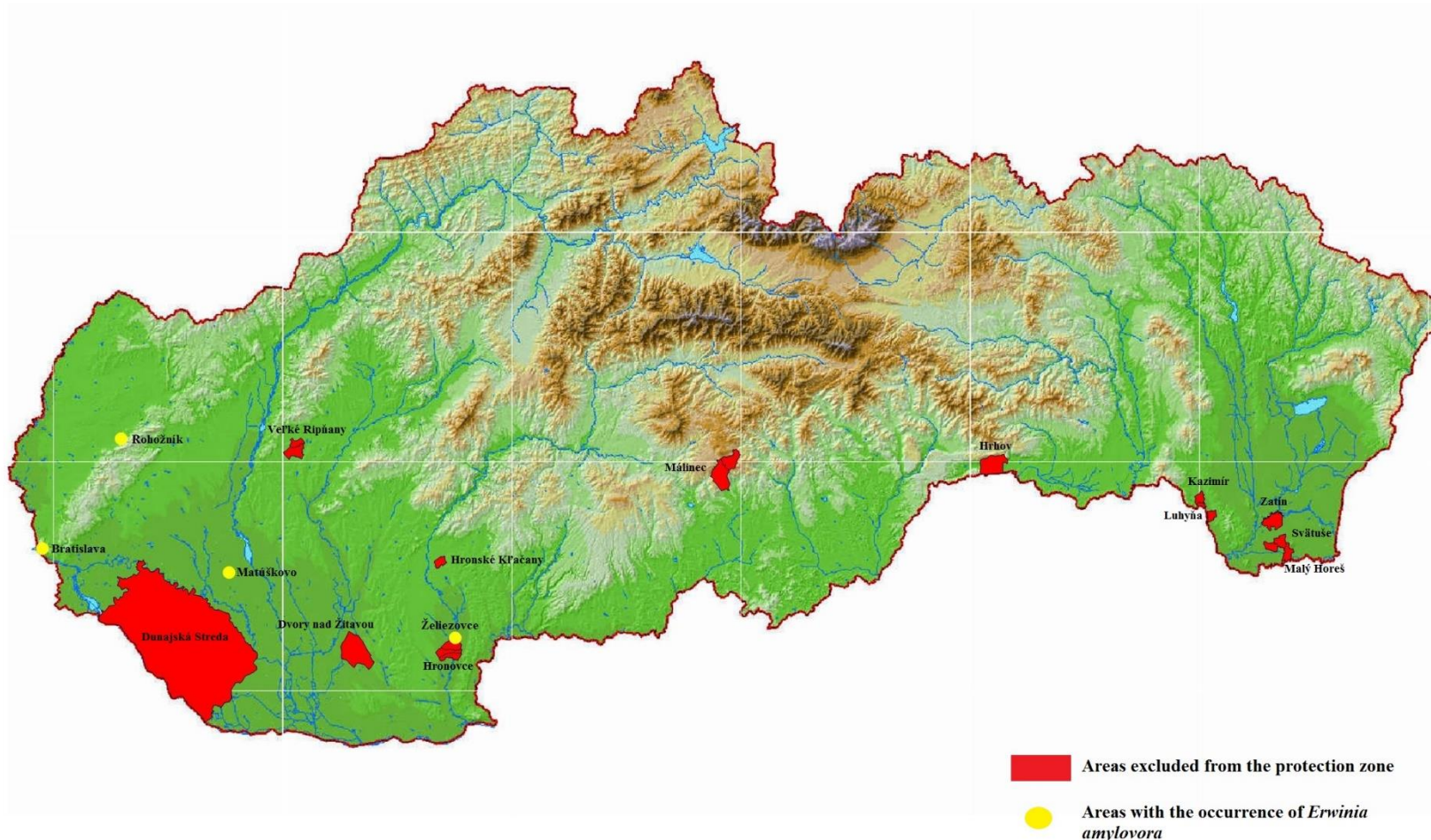
- na dobu neurčitú
- Slovensko (okrem okresu Dunajská Streda, a obcí Hronovce a Hronské Kl'áčany v okrese Levice, Dvory nad Žitavou v okrese Nové Zámky, Málinec v okrese Poltár, **Valice, Jesenské a Rimavská Sobota v okrese Rimavská Sobota**, Hrhov v okrese Rožňava, Veľké Ripňany v okrese Topoľčany, Kazimír, Luhyňa, Malý Horeš, Svätušie a Zátin v okrese Trebišov).

Chránená zóna pre spálu jadrovín v SR (2019)

Erwinia amylovora

(c) eLOS

Slovensko = chránená zóna pre *Erwinia amylovora*
Uvedené druhy drevín musia byť pre Slovensko sprevádzané
RP s označením **chránená zóna**

Rastliny a živý peľ na opelenie, okrem
plodov a semien:

- *Amelanchier* - muchovník
- *Chaenomeles* - dulovec
- *Cotoneaster* - skalník
- *Crataegus* - hloh
- *Cydonia* - dula
- *Eriobotrya* - mišpulník
- *Malus* - jabloň
- *Mespilus* - mišpul'a
- *Photinia davidiana*
- *Pyracantha* - hlohyňa
- *Pyrus* - hruška
- *Sorbus* - jarabina

Nárazníkové zóny pre spálu jadrovín (dobrovoľné)

Chránená zóna – väčšina SR

500 m,
1 kontrola
VIII.-XI.

v škôlke 2
kontroly – VI.-
VIII. a VIII.-IX.,
testovanie aj
bezpríznakových
vzoriek

škôlka 1

kontroly 2 roky
vopred,
potom raz
ročne

**Nárazníková
zóna – 50 km²**

škôlka 2

500 m, 1 kontrola VIII.-XI.

Nárazníková zóna (priemer približne 4 km) – 2 roky vopred schválená (ak sú rastliny v škôlke pestované viac ako 7 mesiacov vrátane obdobia 1.4.-31.10.)

6. Testovanie škodcov a spoplatnenie

Testovanie ŠO na ÚKSÚP

Druh alebo skupina ŠO	Áno /nie
karanténni škodcovia Únie a škodcovia s Vykonávacími Rozhodnutiami Komisie	Áno
regulované nekaranténne škodce – áno napr. <i>Clavibacter michiganensis</i> ssp. <i>insidiosus</i> , <i>Clavibacter michiganensis</i> ssp. <i>michiganensis</i> , <i>Bruchus pisorum</i> , <i>Bruchus rufimanus</i> , Vírus mozaiky pepina, niektoré vírusy zemiakov, vírus zvinutky zemiaka [PLRV00], Bakteriálne černanie stoniek (<i>Dickeya</i> , <i>Pectobacterium</i>), Vločkovitosť zemiakov (<i>Thanatephorus cucumeris</i>), Prašná chrastavitosť zemiaka (<i>Spongospora subterranea</i>), Viroid vretenovosti zemiakov, <i>Ditylenchus dipsaci</i> , <i>Ditylenchus destructor</i> , Fytoplazma Candidatus mali, Fytoplazma Candidatus prunorum, Candidatus Phytoplasma pyri, Fytoplazma Candidatus solani, Grapevine flavescence dorée phytoplasma, <i>Viteus vitifoliae</i> , Vírus šarky sliviek, <i>Cryphonectria parasitica</i> , <i>Eriosoma lanigerum</i> , <i>Psylla</i> spp., <i>Quadraspidiotus perniciosus</i> , <i>Phytophthora ramorum</i> , <i>Dothistroma pini</i> , <i>Dothistroma septosporum</i> , <i>Lecanosticta acicola</i> ; V prípade iných druhov RNKŠ vrátane škodlivých organizmov pre chránené zóny treba kontaktovať odbor ochrany rastlín ÚKSÚP, najlepšie na ochrana@uksup.sk .	Áno/Nie
spála jadrovín (<i>Erwinina amylovora</i>)	Áno

Spoplatnenie

Činnosť	Spoplatnenie
Úradná kontrola registrovaného subjektu vrátane subjektu s oprávnením na rastlinné pasy	Áno
Úradná kontrola v prípade požiadania na odber podozrivej vzorky	Nie
Testovanie karanténnych škodcov Únie a škodcov s Vykonávacími Rozhodnutiami Komisie	Nie
Testovanie regulovaných nekaranténnych škodcov	Nie
Testovanie spály jadrovín (<i>Erwinina amylovora</i>)	Nie
Vytvorenie a udržiavanie nárazníkovej zóny pre spálu jadrovín	Nie
Testovanie na požiadanie (najmä RNKŠ)	Áno

Ďakujeme za pozornosť